

Briuselis, 2020 m. lapkričio 20 d.
(OR. en)

13177/20

JEUN 122
EDUC 414
SOC 737
EMPL 526
SUSTDEV 162
COHOM 92
GENDER 140
DIGIT 130
ANTIDISCRIM 120

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	12840
---------------------------	-------

Dalykas:	Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl Europos jaunimo demokratinio sąmoningumo ir demokratinio aktyvumo skatinimo
----------	---

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl Europos jaunimo demokratinio sąmoningumo ir demokratinio aktyvumo skatinimo, kurias, vadovaujantis Tarybos darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa ir Tarybos sprendimo 2020/556 1 straipsniu, Taryba patvirtino 2020 m. lapkričio 20 d. taikydama rašytinę procedūrą.

2020 m. lapkričio 18 d. Nuolatinių atstovų komiteto sprendimu šios išvados bus perduotos paskelbti Oficialiajame leidinyje.

**Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl Europos
jaunimo demokratinio sąmoningumo ir demokratinio aktyvumo skatinimo**

TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,
PRIPAŽINDAMI, KAD:

1. Europos Sąjunga yra grindžiama tokiomis vertybėmis kaip demokratija, pliuralizmas, lygybė ir teisinė valstybė. Pagarba žmogaus teisėms, laisvė, nediskriminavimas, tolerancija ir mažumų apsauga yra neliečiami Europos idėjos kertiniai akmenys ¹.
2. Demokratija ir visuomenė, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, teisinės valstybės principas ir solidarumas, niekada neturi būti laikomos savaime suprantamais dalykais; jos turi būti saugomos, stiprinamos ir skatinamos politinių veikėjų, visuomenės, verslo, akademinės bendruomenės, žiniasklaidos, formaliojo ir neformaliojo mokymosi ir mokymo sistemose, taip pat visų mūsų kartu ir kiekvieno atskirai.
3. Jauniems žmonėms turėtų būti suteikta galimybė prasmingai dalyvauti priimant sprendimus visais su jais susijusiais klausimais. Jie turi teisę į saviraiškos laisvę, teisę gauti informaciją ir būti apsaugoti nuo diskriminacijos. Jie turi teisę į švietimą, mokymą ir darbą su jaunimu, kurie suteikia jiems galimybę sužinoti apie, *inter alia*, žmogaus teises ir pagrindines laisves ir parengia juos atsakingam gyvenimui laisvoje visuomenėje.

¹ Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnis.

4. Jaunimo kūrybiškumas yra labai svarbus gyvuojančios demokratijos Europoje veiksnys. Jaunimo kultūros, judėjimai, grupės, organizacijos ir iniciatyvos gali turėti lemiamos įtakos politiniams pokyčiams ir visuomeniniams pokyčiams. Aplinkos ir klimato apsaugos, kovos su rasizmu ir socialinės įvairovės iniciatyvos yra tik keletas pavyzdžių, į kokius klausimus dažnai įsitraukia Europos jaunimas.
5. Jaunystė yra lemiamas gyvenimo etapas, kuriam politiniu požiūriu reikia skirti ypatingą dėmesį. Jaunimas Europoje yra labai įvairios kilmės, turi labai įvairių interesų bei gabumų ir susiduria su daugybe iššūkių tiek asmeniniu, tiek visuomeniniu lygmeniu. Atverti gyvenimo galimybes asmenims, ypač mažiau galimybių turinčiam jaunimui, ir skatinti jaunimo demokratinį sąmoningumą yra uždaviniai, kuriems įgyvendinti reikia plataus visuomenės pritarimo ir tinkamų politikos priemonių.
6. Žiniasklaida ir skaitmeninės technologijos suteikia dideles galimybes stiprinti pasitikėjimą demokratija, nes sudaro jaunimui daug galimybių susipažinti su informacija, kurios reikia demokratiniam aktyvumui, bendrauti su kitais skiriant dideliam atstumui, reikšti savo nuomonę, naudotis savo teisėmis ir aktyviai dalyvauti pilietiškumo veikloje. Kartu skaitmeninimas lemia kai kuriuos neigiamus elementus, galinčius kelti grėsmę demokratijai, pavyzdžiui, dezinformaciją, poliarizaciją, propagandą ir neapykantos retoriką.
7. Europos Sąjunga siekia skatinti jaunimą dalyvauti Europos demokratiname gyvenime ².

² Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 straipsnio 2 dalis.

8. Įtraukios dalyvaujamosios demokratijos skatinimas yra vienas iš pagrindinių ES jaunimo strategijos (2019–2027 m.) principų. ES jaunimo strategijos tikslas – remti jaunimo įsitraukimą Europoje formuojant visuomenę ir politiką. Atsižvelgiant į tai, į jaunimo nuomonę atsižvelgiama, pavyzdžiui, vykdant ES jaunimo dialogą ir įgyvendinant 11 Europos jaunimo tikslų 3. Europos jaunimo tikslai Nr. 1 (Priartinti ES prie jaunimo) ir Nr. 9 (Visiems skirta erdvė ir visų dalyvavimas) yra ypač aktualūs demokratinio jaunimo dalyvavimo požiūriu.

ATKREIPIA DĖMESĮ Į TAI, KAD:

9. Jaunų žmonių idėjos ir nuomonės, kuriomis pasidalyta 2020 m. spalio mėn. vykusioje ES jaunimo konferencijoje, daugiausia buvo susijusios su tema „Visiems skirta erdvė ir visų dalyvavimas“ ir suteikė vertingo įkvėpimo imtis veiksmų siekiant skatinti Europos jaunimo demokratinį sąmoningumą ir demokratinį aktyvumą. Šios jaunų žmonių idėjos ir nuomonės yra susijusios su
- privalomu kritinio mąstymo įtraukimu į mokyklų mokymo programas;
 - bendro sprendimų priėmimo procesais visais lygmenimis, įtraukiant jaunimą ir jaunimo organizacijas, įgyvendinamais laikantis teisėmis grindžiamo požiūrio;
 - amžiaus, nuo kurio galima balsuoti ir būti kandidatu rinkimuose, sumažinimu iki 16 metų visiems rinkimams, kartu panaikinant visas balsavimo kliūtis ir užtikrinant, kad būtų skatinama dalyvauti rinkimuose;
 - specialiais procesais, kuriais stiprinamas jaunų mažumoms priklausančių asmenų balsas ir užtikrinamas jų tiesioginis įsitraukimas;
 - nuolatinių dalyvavimo struktūrų finansavimu;
 - naujomis Europos finansavimo galimybėmis siekiant sukurti ir išlaikyti jaunimo erdves;
 - Europos lygmeniu ir laikantis tarpsektorinio požiūrio teikiama pirmenybe saugių jaunimui skirtų skaitmeninių erdvių kūrimui ir skaitmeninio raštingumo skatinimui.

³ Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos: 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija, 3 priedas (2018/C 456/01)

MANO, KAD:

10. Siekiant ugdyti demokratinį sąmoningumą, jaunimui turi būti sudarytos sąlygos ugdyti saviveiksmingumą, imtis iniciatyvos ir bendrai kurti. Tai darydami jauni žmonės susiduria su demokratiniais procesais ir įgyja kompetencijų, kurios sudaro gyvuojančios demokratijos pagrindą. Šio įtraukaus proceso esminiai elementai yra atviros diskusijų kultūros patyrimas, įvairių nuomonių ir gyvenimo būdų toleravimo didinimas ir gebėjimo siekti kompromiso, sutikti su daugumos sprendimais ir apsaugoti mažumas ugdymas.
11. Demokratinio aktyvumo skatinimas reiškia, kad jauni žmonės skatinami mąstyti savarankiškai, kritiškai ir subtiliai ir būti aktyviais piliečiais, taip pat jie skatinami įvertinti, ar jų aplinka apsaugo bendras Europos vertybes ir užtikrina jų teises. Tai gali sustiprinti jaunų žmonių savarankiškumą, gebėjimą patiems priimti sprendimus ir pilietinę drąsą, taip pat juos įgalinti formuoti ne tik savo gyvenimą, bet ir politiką bei visuomenę Europoje, vadovaujantis demokratiniais principais ir solidarumo dvasia.
12. Europos bendradarbiavimas grindžiamas įvairove, supratimu ir atviru dialogu. Šiuo baziniu bendru sutarimu prisidedama tiek prie demokratinės kultūros, tiek prie sanglaudos Europoje ir jis yra tvirtas jaunimo demokratinio aktyvumo pagrindas. Jis padeda kovoti su antidemokratinėmis, nežmoniškomis, seksistinėmis, rasistinėmis, diskriminacinėmis ir atskirties tendencijomis mūsų visuomenėje, taip pat gali prisidėti prie smurtinio ekstremizmo prevencijos.
13. Visiems jauniems žmonėms reikia prieigos vietų, paramos ir galimybių, kad jie galėtų prisiimti atsakomybę už savo pasirinkimus, išreikšti save, patirti saviveiksmingumą ir laisvai prisidėti prie demokratinio gyvenimo Europoje. Jaunimui skirtas skaitmenines ir fizines erdves turėtų padėti bendrai kurti patys jauni žmonės, jas turėtų suteikti vyriausybiniai ir nevyriausybiniai subjektai ir jos turėtų būti skatinamos visų formų formaliojo ir neformaliojo mokymosi ir mokymo srityse. Tam taip pat reikia stiprios ir nepriklausomos pilietinės visuomenės. Ypač svarbios yra saviorganizacijos ir idėjų propagavimo formos, pavyzdžiui, jaunimo organizacijos ir jaunimo tarybos, kuriose jauni žmonės mokosi prisiimti atsakomybę už save ir kitus.

14. Kad visi jauni žmonės galėtų patirti demokratiją, reikia laikytis įtraukaus požiūrio, kuriuo būtų atsižvelgiama į jų įvairovę daugeliu atžvilgių. Išskirtinis dėmesys turėtų būti skiriamas jauniems žmonėms, kurie dėl asmeninių ar struktūrinių sunkumų turi tik ribotas galimybes dalyvauti dalyvaujamuosiuose procesuose, naudotis darbo su jaunimu galimybėmis ir bendrauti su kitais pilietinės visuomenės subjektais, kartu atsižvelgiant į sąveikinės diskriminacijos riziką.

PABRĖŽIA, KAD:

15. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi principai, visų pirma darbo su jaunimu vertybės ir praktika, suteikia daug galimybių skatinti jaunimo demokratinį sąmoningumą ir demokratinį aktyvumą. Tai įmanoma visų pirma dėl to, kad darbo su jaunimu veikla yra orientuota į procesą ir yra dalyvaujamojo pobūdžio, ji skirta tiek į organizacijas susibūrusiam, tiek nesusibūrusiam jaunimui ir yra kruopščiai priderinta prie jaunimo poreikių ir interesų. Darbo su jaunimu srityje taikomos ekspertinės žinios ir metodai gali būti įkvėpimo šaltinis kitiems sektoriams. Todėl darbas su jaunimu gali atlikti vienijamąjį ir koordinuojamąjį vaidmenį skatinant demokratiją ir jaunimo politinį dalyvavimą – nuo vietos iki Europos lygmens.
16. Be to, darbo su jaunimu sektoriuje turėtų būti plėtojamos novatoriškos koncepcijos ir praktika, laikantis kritiško ir emancipuojamojo požiūrio, daugiausia dėmesio skiriant jaunimo savarankiškumui, iniciatyvumui ir bendros kūrybos galimybėms. Atskaitos tašku gali būti esamos koncepcijos, pavyzdžiui, švietimas žmogaus teisių klausimais, tarpkultūrinis ir visuotinis mokymasis, skaitmeninis raštingumas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat pilietiškumo ugdymas. Už atlygį ir savanoriškai dirbantys jaunimo darbuotojai turėtų būti laikomi padedančiais jauniems žmonėms įgyti tokios patirties ir jiems turėtų būti padedama keistis gerosios praktikos pavyzdžiais ir įgyti asmeninių įgūdžių bei kompetencijų.
17. Demokratinis sąmoningumas ir įsipareigojimas skatinamas įvairiomis Europos programomis. „Erasmus +“ ir Europos solidarumo korpuso programos yra ypač tinkamos siekiant skatinti tikslingą jaunimo įsitraukimą pasitelkiant kultūrų dialogą ir tarpusavio mokymąsi, visų pirma atsižvelgiant į bendras Europos vertybes ir klausimus.

18. Jaunimo demokratinis sąmoningumas ir demokratinis aktyvumas padeda didinti visuomenės atsparumą. Tai ypač akivaizdu tais atvejais, kai pagrindiniai demokratijos principai ir teisės yra ribojami dėl išimtinių aplinkybių (pvz., COVID-19 pandemijos). Gerai demokratiją išmanantys jauni žmonės juk gali geriau atskirti, kokios tokiems iššūkiams įveikti skirtos strategijos yra suderinamos su demokratija ir kokios yra nesuderinamos. Be to, labai svarbu, kad jaunimo teisės ir laisvės būtų apsaugotos taikant laikinus apribojimus, o jiems pasibaigus būtų nedelsiant visiškai atkurtos. Tai ypač aktualu, nes jaunimas, ypač mažiau galimybių turintys jauni žmonės, dažnai yra tarp labiausiai nuo krizių nukentėjusių grupių.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPO IR ATITINKAMAIŠ LYGMENIMIS:

19. Kai tikslinga, visais lygmenimis valstybėse narėse parengti arba nuolat tęsti konkretiems sektoriams skirtas ir tarpsektorines finansavimo programas ir iniciatyvas, kad jaunimas geriau suprastų ir vertintų demokratiją ir įvairovę. Jos turėtų suteikti erdvės ir galimybių sužinoti apie demokratinį aktyvumą ir jį įgyvendinti tiek grupėje, tiek individualiai, kartu užtikrindamos prieigą visiems jauniems žmonėms, visų pirma mažiau galimybių turintiems jauniems žmonėms. Turėtų būti stiprinami jaunimo organizacijų ir visų pirma jaunimo iniciatyvų (kaip jaunimo saviorganizacijos gebėjimo išraiškos formų) gebėjimai remti šias pastangas.

20. Skatinti mokymąsi demokratijos ir žmogaus teisių klausimais visuose sektoriuose ir visais švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą lygmenimis ir skatinti glaudų, tvarų įvairių sektorių bendradarbiavimą šiais klausimais. Išskirtinis dėmesys turėtų būti skiriamas aktyvaus pilietiškumo ugdymui ir švietimui demokratijos srityje, apsvarstant įvairią praktiką ir mokymosi aplinką bei skatinant pilietiškumo bendrųjų kompetencijų ugdymą, kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų ⁴ ir Tarybos rekomendacijoje dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo ⁵.
21. Įgalinti jaunimą reaguoti į skaitmeninimo potencialą ir iššūkius ir aktyviai bei apgalvotai dalyvauti internetinėje komunikacijoje ⁶. Šiuo tikslu visų pirma reikia skatinti jaunimo ir juos remiančių asmenų (pvz., jaunimo darbuotojų, mokytojų) skaitmeninį raštingumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, visų pirma gebėjimą susidoroti su informacijos pertekliumi, dezinformacija, neapykantos retorika ir kitų formų žalingu turiniu. Išskirtinis dėmesys turėtų būti skiriamas tinkamų pagalbinių priemonių teikimui, taip pat pažangių darbo su jaunimu sprendimų ir skaitmeninių dalyvavimo procesų aukšto lygio kokybės užtikrinimui. Visiems jauniems žmonėms, ypač turintiems mažiau galimybių, turi būti užtikrinta galimybė be kliūčių naudotis skaitmeninėmis žiniasklaidos priemonėmis.
22. Palankiai vertinti ypatingą jaunimo susidomėjimą tokiomis sritimis kaip aplinkos, socialinis ir ekonominis tvarumas, žmogaus teisės, kartų lygybė, lyčių lygybė bei skaitmeninimo poveikis ir aktyvų pilietinį dalyvavimą šiose srityse, taip pat aktyviai remti jaunimo pastangas formuoti atitinkamus politinius ir socialinius procesus. Visų pirma reikėtų skatinti jaunimo įsitraukimą vietos lygmeniu, pavyzdžiui, į studentų tarybas, vietos jaunimo organizacijas ar jaunimo iniciatyvas.

⁴ Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1)

⁵ Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo (OL C 195, 2018 6 7, p. 1)

⁶ Tarybos išvados dėl pažangaus darbo su jaunimu (OL C 418, 2017 12 7, p. 2) ir Tarybos išvados dėl darbo su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis (OL C 414, 2019 12 10, p. 2).

23. Tinkamai skatinti ir remti prieinamas fizines ir skaitmenines darbo su jaunimu struktūras ir pažangius darbo su jaunimu sprendimus, visų pirma įgyvendinant COVID-19 plitimo valdymo priemones, kad jaunimui būtų suteikta laisva, atvira bei saugi erdvė ir asmeninio tobulėjimo galimybės.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR EUROPOS KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ
KOMPETENCIJOS SRITYSE IR ATITINKAMAI LYGMENIMIS, DERAMAI
ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ:

24. Toliau plėtoti jaunimo dalyvavimą politiniuose procesuose pagal Tarybos rezoliuciją dėl jaunimo politinio dalyvavimo Europos demokratiname gyvenime skatinimo⁷ ir taip toliau stiprinti prasmingą ir tvarų visų jaunų žmonių dalyvavimą sprendimų priėmimo procesuose visais lygmenimis.
25. Kai tikslinga, užtikrinti, kad politiniai procesai ir sprendimai visais lygmenimis būtų prieinami, skaidrūs ir suprantami, naudojant jaunimui patogiu būdu teikiamą informaciją ir komunikaciją. Tai visų pirma turėtų apimti grįžtamosios informacijos apie jaunimo dalyvavimo procesų rezultatus teikimą jaunimui. Informacija turi būti platinama tikslingai, kad ji pasiektų visus jaunos žmones, nepriklausomai nuo jų aplinkos. Bendradarbiaujant su jaunimo informavimo tinklais ir kitais jaunimo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, Europos jaunimo informavimo ir konsultavimo agentūra ir tinklu „Eurodesk“, Europos lygmeniu turėtų būti parengtos tinkamos komunikacijos strategijos.
26. Supažindinti jaunimą su demokratinio sąmoningumo ir demokratinio aktyvumo koncepcijomis ir jas propaguoti, kaip nuolatinę ir esminę darbo su jaunimu dalį, ir pripažinti, kad darbo su jaunimu sektorius yra palanki erdvė, suteikianti jaunimui galimybių vystytis ir prisidėti prie demokratinės visuomenės. Tai apima tinkamų pagrindinių sąlygų sudarymą ir pakankamų finansinių išteklių visais lygmenimis suteikimą esamose struktūrose, taip pat didesnę jaunimo darbuotojų teminį mokymą, geresnius įgūdžius ir kvalifikaciją.

⁷ Tarybos rezoliucija dėl jaunimo politinio dalyvavimo Europos demokratiname gyvenime skatinimo (OL C 417, 2015 12 15, p. 10).

27. Remti tolesnį požiūrių į jaunimo demokratinio sąmoningumo ir demokratinio aktyvumo didinimą plėtojimą ir keitimą. Jie gali būti grindžiami esamomis pedagogikos ⁸ ir demokratijos sąvokomis, aktyviu pilietiškumu ir švietimu / mokymu žmogaus teisių klausimais, taip pat Europos Tarybos ir pilietinės visuomenės organizacijų darbu šioje srityje. Apie šiuos požiūrius turėtų būti informuojami specialistai per reguliarias mokymo programas ir jais gali būti remiamasi vykdant ES jaunimo programas arba plėtojant kompetencija grindžiamą formaliojo ir neformaliojo darbui su jaunimu skirtą švietimo ir mokymo sistemą ⁹. Taip pat turėtų būti sudarytos tarpusavio mokymosi veiklos darbo su jaunimu sektoriuje galimybės tiek tarp specialistų, akademinės bendruomenės, politikos formuotojų ir jaunimo, tiek tarp sektorių.

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

28. Atsižvelgti į jaunimo interesus ir jų demokratinį aktyvumą kaip į kompleksinį klausimą Europos procesuose ir programose, pavyzdžiui, konferencijoje dėl Europos ateities, Skaitmeninio švietimo veiksmų plane arba Europos švietimo erdvėje, ir įgyvendinant atitinkamas galiojančias ES programas, Europos žaliąjį kursą, Europos socialinių teisių ramstį ir Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., taip pat vykdant tvirtesnę bendradarbiavimą su Europos Taryba.
29. Akcentuoti mokslinių tyrimų veiklą ir įrodymų rinkimo priemones, kuriomis analizuojamas ES finansavimo programų poveikis jaunimo demokratinio sąmoningumo ir demokratinio aktyvumo skatinimui.
30. Stiprinti Europos veiklą su šalimis partnerėmis, finansuojamą pagal ES programas, siekiant toliau skatinti jaunimo demokratinį sąmoningumą ir demokratinį aktyvumą, ir toliau plėtoti darbą su jaunimu vykdant bendradarbiavimą ir mainus.

⁸ Visų pirma kritinio mąstymo ir emancipacinės pedagogikos sąvokomis.

⁹ Tarybos išvados dėl jaunimo darbuotojų švietimo ir mokymo (OL C 412, 2019 12 9, p. 12).

PARAGINTI VISUS SUBJEKTUS, DALYVAUJANČIUS EUROPOS BENDRADARBIAVIMO JAUNIMO REIKALŲ SRITYJE VEIKLOJE, SIEKTI:

31. Pabrėžti tokius klausimus kaip Europos vertybės ir europinė tapatybė, demokratija, įvairovės pripažinimas, žmogaus teisės, lyčių lygybė, mažumų apsauga, kritinis mąstymas, naujos dalyvavimo formos ir pilietiniai veiksmai įgyvendinant finansavimo programas „Erasmus +“ ir „Europos solidarumo korpusas“. Turėtų būti užtikrinta įtrauki ir atvira prieiga, paprastos procedūros ir pakankami ištekliai arba projektai, kuriais jaunimui suteikiama galimybė inicijuoti projektus, prisidėti ir pareikšti savo nuomonę. Į tai visų pirma turėtų būti atsižvelgiama vykdant specialius dalyvavimo ir solidarumo veiksmus.
32. Užtikrinti, kad ES jaunimui skirtose programose būtų atsižvelgiama į jaunimo poreikius, interesus ir įvairovę. Tai apima jaunimui patogiu būdu teikiamą ir lengvai prieinamą informaciją apie finansavimą, paramą paties jaunimo projektų iniciatyvoms ir atsižvelgimą į programos organizatorius bei jų poreikius. Kai tinkama, programomis turėtų būti galima atlikti patobulinimus, kad būtų dar labiau teikiama pirmenybė jaunimo iniciatyvai, taigi ir jo demokratiniam aktyvumui bei patirčiai.

Šaltiniai

Priimdami šias išvadas Taryba ir Taryboje posėdžiavę valstybių narių vyriausybių atstovai atkreipia dėmesį į šiuos dokumentus:

- Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos: 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija (OL C 456, 2018 12 18, p. 1)
- Tarybos rezoliucija dėl jaunimo politinio dalyvavimo Europos demokratiname gyvenime skatinimo (OL C 417, 2015 12 15, p. 10).
- Tarybos išvados dėl jaunimo išorės veiksmuose (dok. 8629/20)
- Tarybos išvados dėl žiniasklaidos naudojimo raštingumo nuolat kintančiame pasaulyje (OL C 193, 2020 6 9, p. 23)
- Tarybos išvados dėl jaunimo darbuotojų švietimo ir mokymo (OL C 412, 2019 12 9, p. 12).
- Tarybos išvados dėl darbo su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis (OL C 414, 2019 12 10, p. 2)
- Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo (OL C 195, 2018 6 7, p. 1)
- Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1)
- Tarybos išvados dėl pažangaus darbo su jaunimu (OL C 418, 2017 12 7, p. 2)
- Tarybos išvados dėl jaunimo sektoriaus vaidmens taikant integruotą ir įvairius sektorius apimančią požiūrį jaunimo smurtinio radikalėjimo prevencijos ir kovos su juo srityje (OL C 213, 2016 6 14, p. 1).

- 2015 m. kovo 17 d. Europos Sąjungos švietimo ministrų Paryžiaus deklaracija dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo pasitelkiant švietimą
- 1989 m. lapkričio 20 d. JT vaiko teisių konvencija
- *European Commission: Flash Eurobarometer 478 – How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people, March 2019*(Europos Komisija. „Eurobarometro“ apklausa Nr. 478 „Kaip kurti stipresnę ir vieningesnę Europą? Jaunimo nuomonė“, 2019 m. kovo mėn.)¹⁰
- *European Parliament: Study – Shrinking space for civil society: the EU response, 2017* (Europos Parlamentas. Tyrimas „Mažėjanti erdvė pilietinei visuomenei: ES atsakas“, 2017 m.)¹¹
- Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija CM/Rec (2010)7 valstybėms narėms dėl Europos Tarybos chartijos dėl demokratinio pilietiškumo ugdymo ir švietimo žmogaus teisių srityje
- *Council of Europe: Reference Framework of Competencies for Democratic Culture: Volume 1 – Context, concepts and model, 2018* (Europos Taryba „Demokratinės kultūros kompetencijų orientaciniai metmenys: 1 tomas – kontekstas, koncepcijos ir modelis“, 2018 m.)¹²

¹⁰<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKey/86162>

¹¹[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU\(2017\)578039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU(2017)578039_EN.pdf)

¹²<https://rm.coe.int/prems-008318-gbr-2508-reference-framework-of-competences-vol-1-8573-co/16807bc66c>